

BOSHLANG'ICH TA'LIM TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI

Ismatillaeva Latofat Ismatillaevna

Uchquduq tuman 18-maktabning

boshlang'ich ta'lim fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada, boshlang'ich ta'lim tizimini takomillashtirishning dolzarb masalalari haqida fikr va mulohazalar yuritiladi. Boshlang'ich ta'limning mustahkam poydevori shaxslarning intellektual va ijtimoiy rivojlanishi, millat kelajagi asosini shakllantirish uchun juda muhimdir. Biroq, butun dunyo bo'ylab boshlang'ich ta'lim tizimi shoshilinch e'tibor va innovatsion yechimlarni talab qiladigan ko'plab muammolarga duch kelmoqda. Ko'pgina boshlang'ich ta'lim tizimidagi eng muhim muammolardan biri bu tegishli infratuzilmaning yetishmasligi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, ta'lim tizimi, dolzarb masalalar, takomillashtirish, ijtimoiy rivojlanish, innovatsion yechimlar, maktablarda qulayliklar yaratish.

KIRISH

Ushbu muammoni hal qilish uchun hukumatlar va ta'lim organlari infratuzilmani rivojlantirishga investitsiyalarni birinchi o'ringa qo'yishlari kerak. Yangi maktablar qurish, mavjudlarini ta'mirlash va toza suv va funktsional sanitariya inshootlari kabi asosiy qulayliklardan foydalanishni ta'minlash muhim qadamlardir. Yetarli infratuzilma nafaqat qulay o'quv muhitini osonlashtiradi, balki o'quvchilar va o'qituvchilarning umumiy farovonligiga hissa qo'shadi. Borgan sari raqamli asrda raqamli bo'linish sifatli ta'limga adolatli kirishni ta'minlash uchun katta to'siq tug'diradi. Ba'zi o'quvchilar internetda mavjud bo'lgan ta'lim manbalarining ko'pligidan foyda ko'rishsa, boshqalari, ayniqsa marginal jamoalarda, asosiy raqamli vositalardan foydalanish imkoniyati yo'q. Ushbu nomutanosiblik ta'lim natijalaridagi mavjud farqlarni kuchaytiradi.

Boshlang'ich ta'limni takomillashtirish nafaqat kirishni ta'minlash, balki yuqori ta'lim standartlarini kafolatlashdir. Turli mintaqalar va ijtimoiy-iqtisodiy qatlamlardagi ta'lim sifatidagi tafovutlar tengsizlikning doimiy aylanishiga yordam beradi. Ushbu muammoni hal qilish ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi. O'qituvchilarni tayyorlash va malakasini oshirishga sarmoya kiritish juda muhimdir. Eng so'nggi o'qitish metodikasi bilan jihozlangan yaxshi o'qitilgan o'qituvchilar ta'lim sifatiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlar talabalarning ta'lim natijalarini aniqlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Kam ta'minlangan oilalar farzandlari ko'pincha ta'lim resurslaridan foydalanish imkoniyati yo'qligi, noto'g'ri ovqatlanish va qiyin uy muhiti kabi to'siqlarga duch kelishadi. Ushbu kamchilik tsiklini buzish boshlang'ich ta'limda mazmunli yutuqlarga erishish uchun juda muhimdir.

Ta'lim ilovalari, virtual haqiqat va o'yinlashtirilgan o'quv platformalari kabi interaktiv raqamli vositalar bolalarning e'tiborini tortadi va ularni o'quv jarayoniga jalb qiladi. Ushbu texnologiyalarning dinamik va interaktiv tabiati yosh o'quvchilar uchun o'rganishni qiziqarli qiladi, faol ishtirokni rag'batlantiradi. Yangi pedagogik texnologiyalar o'quvchilarning individual ehtiyojlari va o'rganish uslublariga moslashtirilgan shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini yaratishga imkon beradi. Moslashuvchan ta'lim platformalari o'quvchilarning taraqqiyotini tahlil qiladi va shunga mos ravishda darslar mazmuni va sur'atini moslashtiradi, bu esa har bir bolaning o'z qobiliyatiga moslashtirilgan ta'lim olishini ta'minlaydi.

Yangi texnologiyalar geografik to'siqlarni yo'q qilib, o'quvchilarni butun dunyo bo'ylab tengdoshlari bilan bog'laydi. Virtual sinflar, video konferens aloqa va onlayn hamkorlik loyihalari boshlang'ich o'quvchilarga turli madaniyatlar va istiqbollari bilan muloqot qilish imkoniyatini beradi, bu esa global xabardorlik va tushunishni rag'batlantiradi.

Boshlang'ich ta'limga yangi texnologiyalarni integratsiya qilishdagi muhim muammolardan biri raqamli tafovutdir. Hamma talabalar uyda ishonchli internet ulanishlari va qurilmalaridan foydalanish imkoniga ega emas, bu esa o'rganish imkoniyatlaridagi nomutanosiblikka olib keladi. Ushbu muammoni hal qilish uchun maktab tomonidan berilgan qurilmalar bilan ta'minlash va barcha talabalar uchun Internetga ulanishni ta'minlash kabi adolatli echimlarni amalga oshirish kerak.

O'qituvchilar yangi pedagogik texnologiyalarni o'qitish amaliyotiga samarali integratsiya qilish uchun etarli tayyorgarlikka muhtoj. Kasbiy rivojlanish dasturlari o'qituvchilarni raqamli vositalardan foydalanish, jozibador kontent yaratish va texnologiyani uzluksiz kiritish uchun o'qitish usullarini moslashtirish uchun zarur ko'nikmalar va ishonch bilan jihozlash uchun juda muhimdir.

Malakali o'qituvchilarning yetishmasligi, ayniqsa uzoq va kam ta'minlangan hududlarda, butun dunyo bo'ylab boshlang'ich ta'lim tizimlarini tashvishga solmoqda. Ish haqining pastligi, kasbiy rivojlanish imkoniyatlarining yetishmasligi va qiyin ish sharoitlari kabi omillar tufayli eskirish stavkalari ko'pincha yuqori bo'ladi. O'qituvchilar yetishmovchiligini bartaraf etish uchun hukumatlar raqobatbardosh ish haqi va imtiyozlarga sarmoya kiritishlari, o'qituvchilarga kam ta'minlangan joylarda ishlashlari uchun imtiyozlar berishlari kerak. Bundan tashqari, murabbiylik dasturlari, doimiy malaka oshirish va ish sharoitlarini yaxshilash o'qituvchilarni ushlab turish va ishdan qoniqishga yordam beradi.

Boshlang'ich ta'lim tizimini takomillashtirish hukumatlar, o'qituvchilar, jamoalar va xususiy sektorning birgalikdagi sa'y-harakatlarini talab qiladigan murakkab va ko'p qirrali vazifadir. Infratuzilmaviy kamchiliklarni bartaraf etishdan raqamli innovatsiyalarni qamrab olish va ijtimoiy-iqtisodiy nomutanosibliklarni bartaraf etishgacha kelajak uchun mustahkam poydevor yaratish uchun kompleks yondashuv zarur. Biz boshlang'ich ta'limni takomillashtirishning murakkabliklarini ko'rib chiqar ekanmiz, ushbu muammolarning o'zaro bog'liqligini tan olish va har bir jamoaning

o'ziga xos ehtiyojlarini hisobga oladigan echimlarni amalga oshirish juda muhimdir. Ta'limga ustuvor ahamiyat berish va inklyuziv, adolatli va sifatli boshlang'ich ta'lim tizimini rivojlantirish orqali jamiyatlar porloq va farovon kelajak uchun zamin yaratishi mumkin.

Xulosa. Maktablar yangi pedagogik texnologiyalarni integratsiyalash uchun aniq tasavvur va strategik rejani ishlab chiqishi kerak. Ushbu reja maqsadlarni, kerakli ta'lim natijalarini, texnologiya resurslari uchun byudjet ajratishni va amalga oshirish muddatini ko'rsatishi kerak. Rejalashtirish jarayoniga o'qituvchilar, ota-onalar va ma'murlarni jalb qilish har tomonlama va hamkorlikda yondashuvni ta'minlaydi. Hamkorlikdagi ta'lim hamjamiyatlari o'qituvchilar ilg'or tajriba almashishlari, fikr almashishlari va bir-birlarini qo'llab-quvvatlashlari mumkin bo'lgan hamkorlikdagi ta'lim hamjamiyatlarini tashkil etish bebahodir. Ushbu jamoalar innovatsiyalar va doimiy takomillashtirish madaniyatini rivojlantiradi, bu esa o'qituvchilarga eng so'nggi texnologiyalar va pedagogik yondashuvlardan xabardor bo'lish imkonini beradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirziyoyev.SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz.- Toshkent 2017-yil.
2. Mirziyoyev Sh.M. "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi" asari Toshkent 2022.
3. Mirziyoyev SH.M. "Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik" Toshkent 2021.
4. To'rayeva.S. Boshlang'ich sinf ona tili fanidan kompetensiyaviy yondashuv asosidagi o'quv dasturi, darslik, metodik qo'llanmalar va ularning tahlili. Buxoro 2020 – yil.
5. Uzviylashtirilgan DTS va o'quv dasturi 2010-yil.
6. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini aqliy faoliyat usullariga o'rgatish texnologiyasi. Erkinova Malika, Ernazarova Manzura 2021-yil.
7. Boshlang'ich sinf ona tili darslarida interfaol uslublardan foydalanishning ta'limiy ahamiyati. Masturaxon To'rayeva 2021-yil.